

Начало>Семейноправни въпроси и наследство>Развод и законна раздяла Развод и законна раздяла

Швеция

1 Какви са условията за получаване на развод?

Единият от двамата съпрузи или и двамата заедно могат да подадат молба за прекратяване на брака чрез развод. При определени обстоятелства разводът трябва да се предшества от шестмесечен период за размисъл. Тази мярка се прилага, когато:

е поискана от двамата съпрузи;

единият от съпрузите живее постоянно със свое дете, ненавършило 16-годишна възраст, по отношение на което упражнява родителски права; или само единият от съпрузите желае бракът да бъде прекратен.

В определени изключителни случаи обаче семейните двойки, които отговарят на горните условия, имат право на прекратяване на брака без изчакване на периода за размисъл. Това изискване не важи за семейните двойки, които не са живели съвместно в продължение на две години. Единият от съпрузите има също така право на развод без изчакване на периода за размисъл, когато е установено, че вероятно този съпруг е бил принуден да сключи брак или е сключил брак, преди да навърши 18 години, без да притежава изискваното официално разрешение. Ако бракът е сключен въпреки наличието на близко родство между съпрузите или въпреки обстоятелството, че единият от съпрузите има сключен друг брак или регистрирано съжителство, което не е прекратено, всеки от съпрузите има право на прекратяване на брака чрез развод, без да е необходимо да се изчаква периодът за размисъл.

2 Какви са основанията за развод?

Всеки от съпрузите има във всички случаи право да получи съдебно решение за допускане на развод и не е необходимо да се позовава на специални основания, за да бъде постановено такова решение.

3 Какви са правните последици от развода за:

3.1 личните отношения между съпрузите (напр. фамилното име)

Ако единият от съпрузите е приел фамилното име на другия, този съпруг има право да му бъде възстановено последното фамилно име, което е използвал преди брака.

3.2 подялбата на имуществото на съпрузите

След развода имуществото на двамата съпрузи се разделя между тях. Общият принцип е, че имуществото се разделя на равни дялове за всеки от съпрузите. Причината за прекратяването на брака няма отношение към подялбата на имуществото между съпрузите.

3.3 малолетните и непълнолетните деца на съпрузите

След развода съпрузите автоматично продължават да упражняват съвместно родителски права върху техните деца. Възможно е обаче съвместните родителски права да бъдат прекратени от съда:

по инициатива на съда, ако той установи, че съвместните родителски права са очевидно несъвместими с висшия интерес на детето; или по искане на единия от съпрузите, ако съдът установи, че в интерес на детето е единият от съпрузите да упражнява самостоятелно родителските права.

Ако двамата съпрузи поискат прекратяване на съвместните родителски права, съдът е длъжен да удовлетвори това съвместно искане.

И двамата родители отговарят солидарно за издръжката на детето. Родителят, който не живее с детето, изпълнява своето задължение за издръжка, като изплаща на другия родител вноски за издръжка.

3.4 задължението за изплащане на издръжка на другия съпруг?

След развода всеки от съпрузите носи отговорността да се издържа. Изключения са възможни само в някои специфични ситуации, например когато единият съпруг е затруднен да се издържа след прекратяването на дългогодишен брак или ако са налице други специални основания.

4 Какво на практика означава правният термин „законна раздяла“?

Шведското законодателство не съдържа правила, регламентиращи законна раздяла.

5 Какви са условията за законна раздяла?

Шведското законодателство не съдържа правила, регламентиращи законна раздяла.

6 Какви са правните последици от законната раздяла?

Шведското законодателство не съдържа правила, регламентиращи законна раздяла.

7 Какво означава на практика терминът „унищожаване на брака“?

Шведското законодателство не съдържа правила, регламентиращи унищожаване на брака. Бракът може да бъде прекратен при смърт на единия от съпрузите или при постановяване от съда на решение за допускане на развод.

8 Какви са условията за унищожаване на брака?

Шведското законодателство не съдържа правила, регламентиращи унищожаване на брака.

9 Какви са правните последици от унищожаването на брака?

Шведското законодателство не съдържа правила, регламентиращи унищожаване на брака.

10 Съществуват ли алтернативни извънсъдебни способи за решаване на въпросите, свързани с развода, без да се стига до съд?

Единствено съдът може да постанови решение за прекратяване на брак чрез развод. Съществуват обаче алтернативни способи за решаване на различните въпроси, които могат да възникнат във връзка с развода.

Съпрузите могат да се възползват от т.нар. „семејна медиация“ — процедура, чиято цел е решаване на конфликти, свързани със съжителството. Тази процедура дава на семейните двойки възможност да търсят помощ за преодоляване на проблеми и конфликти, за да могат да съхранят своя брак. Когато е налице фактическа раздяла между съпрузите, семейната медиация може да помогне за смекчаване на конфликта между тях, така че те да си сътрудничат за изпълнение на родителските им функции. Услугите за семејна медиация се предоставят от публичния сектор (органи на местната администрация), църковни организации и други лица. Органите на местната администрация са длъжни да гарантират предоставянето на семејна медиация на всички лица, които са поискали тази услуга.

Наред с горното съпрузите имат право и на услугата „съвместни разговори“. Акцентът в тези разговори е поставен не върху отношенията между съпрузите, а върху децата. Основната цел на съвместните разговори е постигане на споразумение по въпроси, свързани с родителските права върху децата, тяхното местоживее и възможността за посещение. Съвместните разговори се провеждат под надзора на експерти. Органите на местната администрация са длъжни да гарантират предоставянето на услугата съвместни разговори на всички лица, които са поискали тази услуга.

Ако съпрузите желаят да внесат промени по отношение на упражняването на родителските права върху техните деца, мястото на живееене на децата или възможността те да бъдат посещавани, те могат да направят това посредством сключване на съответно споразумение. Това споразумение трябва да бъде одобрено от комисията за социални грижи към съответната местна администрация.

11 Къде се подава заявление (иск/искане) за развод/законна раздяла/унищожаване на брака? Какви формалности трябва да бъдат спазени и какви документи трябва да бъдат приложени към заявлението?

Шведското законодателство не съдържа правила, регламентиращи законна раздяла или унищожаване на брака.

Първото условие за подаване на молба за допускане на развод пред шведски съд е шведският съд да е компетентен да гледа делото. В допълнение към разпоредбите на Регламента „Брюксел II“ се обхващат и следните случаи, според автономните правила на шведските съдилища: когато и двамата съпрузи са шведски граждани;

когато вносителят на молбата за развод е шведски гражданин, който пребивава или е пребивавал в Швеция, след като е навършил 18-годишна възраст;

когато вносителят на молбата за развод не е шведски гражданин, но е пребивавал в Швеция в продължение на поне една година; или

когато ответникът пребивава в Швеция.

Когато е установено, че делото за развод е подсъдно на шведски съд, то се гледа от районния съд („tingsrätt“) в Швеция, в чийто район е мястото на пребиваване на един от съпрузите. Ако нито един от съпрузите не пребивава в Швеция, делото се гледа от Стокхолмския районен съд („Stockholms tingsrätt“).

Съществуват два начина за образуване на съдебно производство за развод пред районния съд. Ако двамата съпрузи желаят да разтрогнат брака си по взаимно съгласие, те могат да подадат обща молба за развод. Ако обаче само единият съпруг желае бракът да бъде прекратен, този съпруг трябва да подаде искова молба за развод пред районния съд. И в двата случая към молбата трябва да бъдат приложени копия от удостоверенията за раждане на двамата съпрузи. Такива удостоверения се издават от шведската Данъчна агенция („Skatteverket“).

12 Може ли да бъде получена правна помощ за покриване на разходите по производството?

Във връзка с дела за развод и свързани отношения правна помощ може да бъде предоставена, само когато са налице *специални основания*.

13 Възможно ли е да се обжалва решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака?

Шведското законодателство не съдържа правила, регламентиращи законна раздяла или унищожаване на брака.

Да, съдебно решение за допускане на развод може да бъде обжалвано.

14 Какво следва да се направи, за да се признае в държавата членка решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, което е издадено от съд в друга държава членка?

В съответствие с Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета] относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (Регламента Брюксел II), решение, постановено в една държава членка, се признава в друга държава членка без изискване за специални процесуални действия. Съществуват обаче определени основания за непризнаване.

От горното следва, че основното правило по Регламента Брюксел II е, че решение за допускане на развод, законна раздяла или унищожаване на брака, което е постановено в друга държава членка, трябва автоматично да се третира по същия начин и да поражда същите правни последици както равностойно решение на шведски съд. Макар че следователно Регламентът се основава на принципа на автоматичното признаване, заинтересованата страна може да получи декларация, че чуждестранното съдебно решение се признава или не се признава в Швеция. Молба за издаване на такава декларация се подава пред Апелативния съд на Svea („Svea hovrätt“), който взема решение по молбата, без да се консултира с противната страна.

15 Към кой съд следва да се обърне, за да се противопоставя на признаването на решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, издадено от съд в друга държава членка? Каква е процедурата в такива случаи?

Лицата, които желаят да се възползват от предвидената в Регламента Брюксел II възможност за получаване на декларация, потвърждаваща, че чуждестранното съдебно решение е признато в Швеция, подават молба пред Апелативния съд на Svea („Svea hovrätt“) (вж. въпрос 14 по-горе). Ако в производството, образувано в отговор на молбата, Апелативният съд на Svea е обявил, че въпросното съдебно решение е признато в Швеция, противната страна може да обжалва това решение. Жалбата за преразглеждане на решението се подава пред Апелативния съд на Svea, който изслушва и двете страни в останалата част от производството. Решението по жалбата за преглед, подадена пред Апелативния съд на Svea, подлежи на обжалване пред Върховния съд („Högsta domstolen“).

16 Кой е приложимият закон при бракоразводни дела, когато съпрузите не живеят в държавата членка на съда, който разглежда делото, или са граждани на различни държави?

Шведските съдилища във всички случаи разглеждат молбите за развод съгласно шведското законодателство (принцип *lex fori*).

В определени случаи обаче трябва да се отчитат и чуждестранни правни разпоредби. Това се налага в следните случаи:

когато и двамата съпрузи са чуждестранни граждани и никой от тях не е пребивавал в Швеция в продължение на поне една година, решение за допускане на развод не може да бъде постановено против волята на единия от съпрузите, ако липсват основания за това съгласно законодателството на държавата, чиито граждани са двамата съпрузи или единият от тях;

когато и двамата съпрузи са чуждестранни граждани и единият от тях твърди, че липсват основания за прекратяване на брака съгласно законодателството на държавата, чийто гражданин е този съпруг, решение за допускане на развод може да не бъде постановено, ако при отчитане на интересите на съпруга или на децата на двамата съпрузи са налице конкретни основания такова решение да не бъде постановено.

Когато двамата съпрузи са чужди граждани и единият от тях твърди, че няма основания за разтрогване на брака по закона на държавата, чиято гражданин е, не може да се издаде решение за допускане на развод, ако при отчитане на интересите на съпруга или на децата на двамата съпрузи са налице конкретни основания такова решение да не бъде постановено.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 01/06/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.